

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL

LEI 2,60 ANUAL

ABONAMENTELE SE FAC
NUMAI PE UN AN

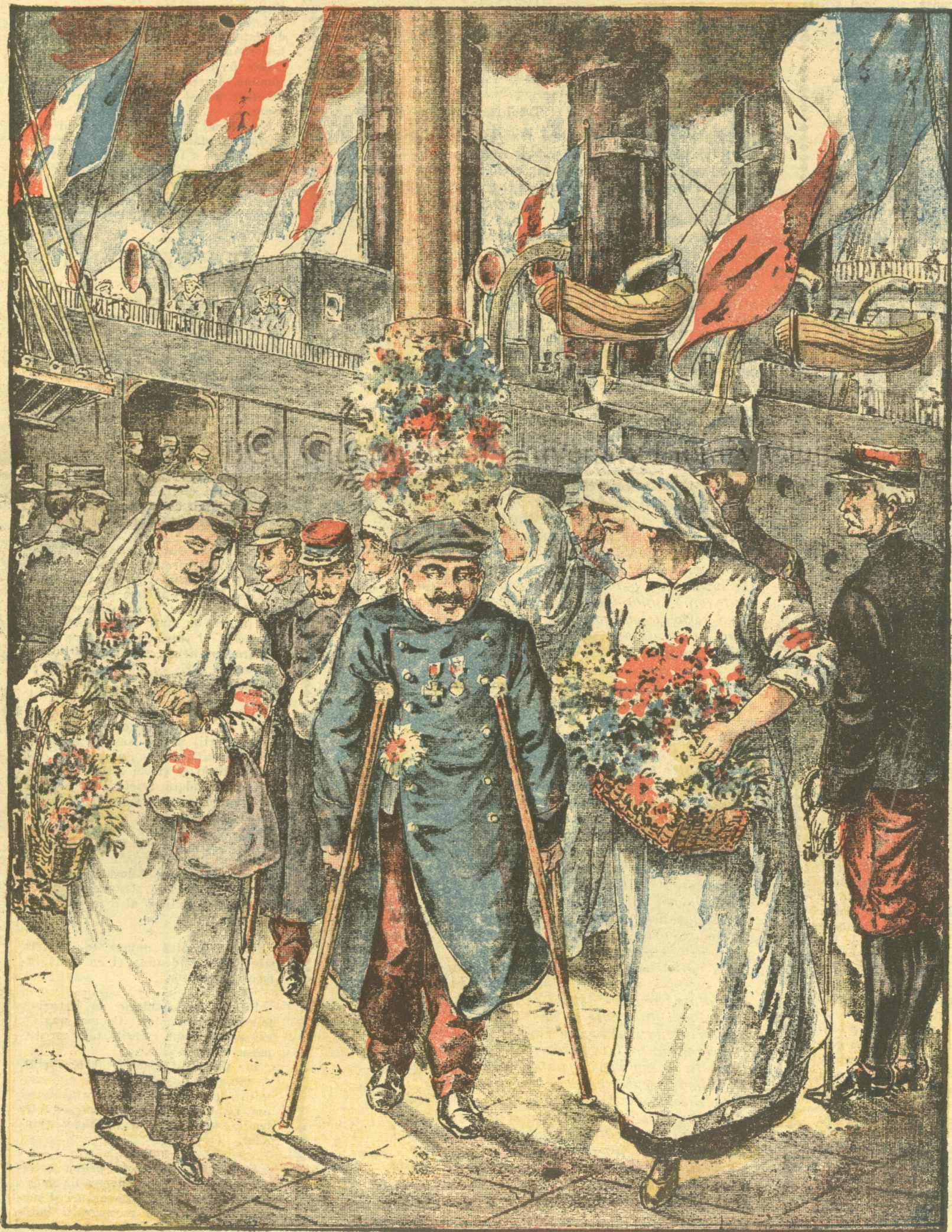
COLABORATORII ACESTUI NUMĂR

N. N. Beldiceanu, Ioan Dragu, N. Gr. Patriciu, Gabriella I. A. Vuculescu,
Const. A. I. Ghica, S. Hortopan, N. Ține, C. Scurtu, Neli Cornea, etc.

ANUNCIURI

LINIA PE PAG. 7 și 8

BANI 20

Sosirea la Marsilia a unui convoi de răniți

Războiul anecdotic

Intre două lupte.

Eroismul nu se manifestă numai în clipe tragice; adesea nu-i nevoie nici de masacre, nici de incendii ca eroii Franței să fie croi.

Eroismul a ajuns o dispoziție sufletească.

În zona de luptă, în casa unui preot se vede la masă câțiva ofițeri și soldați. Tunurile bubuiau, parcă se cutremurau pereții casei de larma dimprejur; uneori se desfacea din urletul detunăturilor, un fel de vărtej violent, care învăluia, cuprindea casa, voind să o ridice dintr-o dată.

Totuși cei dela masă, stăpânul și invitații, — erau și civili din sat invitați — n-aveau figurile contractate de groază, ci conversația se urma liniștită.

Dar o puternică lovitură zguduie toate geamurile.

— Un proiectil ?

— Nu, răspunde liniștit preotul. Noi suntem între focuri. Se bombardează localitatea X, care e dincolo de noi. Și ai noștri le răspund pe deasupra noastră. Noi avem numai muzică; drama se desfășoară alături de noi.

Glumele au început să curgă, evitând orice preocupare de primejdie.

Preotul la întrebarea unui oaspe, dacă nu se teme să rămână încă în sat, a răspuns :

— Nu pot să fac aceasta. Conștiinței mele trec în fiecare zi pe la mine să mă vadă. Și de îndată ce văd ferestrele deschise nu mai au grijă. Sunt și eu cu ei. Cum să plec. Ei iubesc așa de tainic gospodăriile lor, încât mi-ar fi peste putință să-i las cu sufletele chinuite. Și în afară de aceasta, sunt încăreți de atâta mânie contra barbarilor, că la un caz de nenorocire peste ei, ar voi cât de cât să se răzbune.

Unde mai punei că la timpul de odihnă, soldații noștri de aici, de pe front la sătenii mei vin să se repazeze câte puțin.

Infirmieră engleză.

De câțva timp se urmărește cu multă tenacitate la o ambulanță americană un serum contra cangrenurilor.

Un doctor socotea că a descoperit serum-ul căutat. În ambulanța lui avea o tânără infirmieră engleză, miss Mary Davies, care se injecta cu încredință cu serum-ul preparat, ca să se poată cunoaște efectele. Fata căzu grav bolnavă și timp de 3-4 zile s'a crezut că o să moară. Starea ei s'a îmbunătățit însă și plecă la Londra, la familia ei.

Eroica fată face parte din aristocrația engleză și este de-o frumoasă răpitoare.

Într'un spital.

În spitalul din Chaptal era și El Mekki ben Sadock dintr'un regiment de zăvoi. De cămasă și-a atârnat crucea de război și aștepta din zi în zi să-i sosenască decorația cea nouă. Camarazii lui îl numeau viteaz între vitezi. Mekki însă nu vorbea de loc de război.

Sub pernă are un teanc de cărți, printre care și o scrisoare către burlul din Tunis, cărnău care dreptate fiindcă i-au furat oile.

În timpul unui atac, Mekki s'a aruncat cel dintâi într-o tranșee germană. Acolo și-a făcut el euceririle sale personale, prizonierii săi, pe cari i-a întrebuițat apoi scăpând dela moarte zece francezi, peste cari era să se prăbușească un șanț. Pe Mekki însă îl preocupă acum oile lui. Dece să i le fure tocmai acum când e el la spital ?

Mekki după ce s'a mai întors, se plimbă prin sălile spitalului, adresând fiecăru bolnav câte un cuvânt bun.

Mekki e extraordinar de înalt și gros și negru; negru, tip de negru. Infirmierele catuă să facă glume cu el, Mekki însă le tratează cu indiferen-

ță, căci nevasta lui e numai cu două degete mai mică decât el.

Mekki se încăpățânează și nu vrea să povestească nimie din faptele lui de război. A fost patrnă și a băgat într-o groază, o companie de ulani; a fost trimis cu ordine și pe drum fiind prins de o ceată de dușmani, s'a luptat cu toți laolaltă doborând pe unii, răniind pe alții, izbucind să-și facă datorii. Altfădă, după trei zile de stagnare completă în tranșee, s'a ridicat deasupra creștel

șanțului, un glonte i-a gherat pe lângă frunte și Mekki furios s'a dus în capătul cel mai din fund al tranșeei, a săpat, a săpat, până ce a dat de o gaură. Era tranșeei german. A intrat cu câțiva camarazi zăvoi. Germanii dormeau. I-a sculat și apoi i-avălmășeală. Mekki avea un cuțit formidabil, cu care spinteca burțile nemțești. Atunci a fost și el rănit la gât. De aceea Mekki este cel mai respectat din spital.

Din cauza femeiei.

Raymond Darude făcea parte dintr'un regiment de infanterie, aflat pe frontul de luptă. Raymond se distin-

sease în cursul unor lupte, fusese decorat și obținuse dela șefii săi, o învoire de câteva zile, ca să vină la Paris, să se însoare.

Darude a venit la Paris, s'a însoarat cu fata pe care de mult o iubea și împreună au trăit ca două turturele zilele convenite pentru permisia lui Raymond.

A sosit timpul când trebuia să plece din nou la front. Femeia a plâns, a strigat, a amenințat și bietul bărbat și-a amânat plecarea. Cum însă o suficientă odată să te supui femeiei, ca apoi totdeauna să ascultă de ea, soția lui Raymond, frumoasă, tânără, adorabilă prin dragălgăsenie a propus bărbatului ei să se mute undeva departe, într-o casă retrasă, și acolo să se înbească în voluptatea singurătății.

Soțul s'a supus. Frontul de luptă și de datorie discurse din mintea lui înfierbântată de dragoste.

Dar fericirea tot iluzie spulberată rămase. Raymond, fiind urmărit ca dezertor, a fost prins și dus la lăchisoare.

Ce-a făcut atunci frumoasa lui nevastă ? A plâns, a strigat și ce poate să mai facă o femeie, care nu-i preocupată decât de dragoste — s'a otrăvit.

SEARA DE OCTOMBRE

— După Leon Dierr —

D-lui Nic. Bădulescu-Niger

*Din coaste până 'n vale, un freamăt lung străbate
Câmpurile și țesul, pădurea care moare,
Când trec fiori nopții pe-aleele uitate.*

— O, ceasuri de vecernii pe la apus de soare !

În depărtări o goană de vânturi risipește

Cântările-amerțite și risul. Neguri dese

Le 'morâștie ca fumul un vânt ce netezește

Cu ultima-i suflare de dezmiardări trase

Până 'n adânc de codru ce, tremurând, vesele.

Ţiem codrii; câte-o frunză ca fulgul se desprinde

Și cade pe cărarea pustie, la nămplare;

Iar drumul gol, deodată, o ceață îl cuprinde

Cu patida-i lumină îngălbenită 'n zare.

Către apus roșeața se șterge 'n depărtări

Și orizontul-albastru, asemenea unei mări,

Împrețisează lumea cu limpedele-i valuri.

Că presunțiri și toane de anotimp ploios

Octombrie-și risipește salutarile reci.

Și în frunzișul vested șoptește greu, duros,

Nostalgica poveste a soarelui de reci.

E toamnă; zile scurte și triste, friguroase

— Și clopotul de toacă, ce lung vibrează încă !

E toamnă, ploii mărișoare și-apoi zăpezi geroase

Vor repărsa, în suflet, monotonia adâncă;

Păreri de rău, urâtul ne vin, și amintiri

De când, sub bolla verde, cântări se auzeau;

Nici inimii către soare nu sunt, nici trândăfuri

Ce 'mbășămău amurgul când cei iubii cântau !

O, toamnă, unde-i cupa livezilor în floare

Ce-și revărsa parfumul în preajma unui soare

Apus în lac de aur, și unde mai sînt ochii

Cei i sîrutam; și pînde-s perechile d'amanti

Ce se 'ngânau în soarele aprins, delirânți

În jocul unei palimi, cu-o dragoste nebună

Împrețisează când astrul pe culme stă s'arună,

— Și pe colină totuși, un clopot trist răsună !

Adio, hori roioase și risete șolobii

Și gingașe fecioare ce vă plimbați visînd

A dragostei poveste în nopțile târzii.

O, suflete, ascultă și înțelege bine

Cum tremură suflarea întregii lumi cu tine.

Te vîră în rugina pădurilor cu umbre

Căntînd să-și simți tristețea și să-și mai gusti parfumul

Ce pe poteci pierdute a dispărut ca fumul.

— Din satul de colibe, ce amar jelește-un clopot !

Și vara-si dă sfîrșitul; durerile-i ce nu pot

Opri stejarii falnici să-și scuture decorul,

Se lîngue prin ramuri și-și plînge trist fiorul.

La fel cu toate-acestea, o, suflet omenesc,

S'a oștit în tine mîndria tinerească

Și 'n cutările goale ce 'n sufletul tău cresc

Nici cîntări, nici vise, 'n-au să mai inflorească.

Credulule, ascultă-ți fiori ce te-apucă

Cu friguri dure-oare și fără încetare:

Sunt visurile toamnei ce vine și pe rare

O presunțiri năpte ca vara să se ducă,

Când tu ca om pleci printea, pășind îngădușat.

O, inimă, ascultă trecutul cum mai geme

Colo 'n păduri ! Ascultă-ți în tine, nu te teme,

Cum amintiri daioase tresar și tot se zbat

Cu glasul unui clopot ce moare 'n depărtare !

Un altul îi răspunde mai plin de 'nviorare

Furiș prin umbra serei. În așteptări de-aceste

Ce trist își plînge valea cea ce nu mai este,

Amar vibrînd, în suflet, un clopot și-o poveste.

Nic. Gr. Patricia.

Insemnări

Vremurile de un an încoace, sub frământarea lor nervoasă, au produs în masa românească, o categorie de mentalități saturate.

Sunt oameni, cari știu totul, — zic ei chiar către sine înșiși — au informațiile cele mai precise, dar au mai ales o nădădăde acută de a critica, de a sfărta, de a fi veghe în contradicție și cu ei înșiși și cu ei înșiși.

Dacă întâmplător, în fața acestor saturați de informații sigure, apar la un sincer credincios al nădej-dilor mării mulțimi, te vei îndepărta de ei, uitit de cătă unealta răutate logicești conștiințele „celor bino informați”.

Dacă apoi înșiși ca un ironic, dispus să interpretezi totul printr-o prismă de fatalități, atunci „saturații” cu legături intime în cercurile... te vor amuți cu jargonul expresional-ter intrate de mult în domeniul sub-democrat al intrunirilor mărunte.

Caracteristica „saturațiilor” este : citește pe fugă și gîndesc după ce au vorbit.

Personalități sunt simpatice două feluri de oameni : oamenii-perință (lingușterii) și cei vesnic nemulțumiți, porniți pe panta revoltei.

Cei dintâi ca și cei din urmă nu-și pot fi niciodată prieteni și te poți feri ușor de ei prin simplul mijloc al terorizării. Periuțele exagerate ca-tivativ, nemulțumiri denigreză ca-tivativ. Periuțele au masă bine-vot-toare, nemulțumiri sunt oșăști.

Periuțele ciupesc dosnie, înăbrăți înăbră la lumină. Osteneste-te să-i înăbră și unii și alții apar goi ca înăbrăte.

Teamă inspiră numai omul care știe să fie totdeauna și cu toată lumina, binevoitor.

La întâlnire, explozie de bucurie ; te'ntrăbă protector. „Ce mai nou ?”, notează prompt cererile tale; pe urmă a uitat de tine.

Iar dacă întâmplător îl mai vezi, se năruște de strădănia de a-ți reaminti. Sau: făcăm dacă nu uităm și am uitat fiindcă am notat, — este traducerea în fapt a genilei ajun-silor.

Sunt unii cari dela prima întâlnire au spus tot ce aveau de spus : nenorociri și bucurii, aventuri și succese, intimități și pornografii fami-liare, în sfîrșit tot ce poate să alcă-tuiască scuturarea unei sincerități necăutate. Urmează apoi celelalte în-tâlniri, la cari fără 'ndoială ești im-

pins să fii prietenos. De astădată însă sincerii, care ți-au declarat dragoste cu exuberanța unui imprumut de 2 lei, devin prietenoși și totdeauna impertinenți. Iți cer să fii la fel cu ei: limbuți.

Nu odată am auzit în mijlocul cufetelii, în plin bulevard, într-o larmă veselă de glumeți, pronunțându-se cu patos: singurătatea te face forte.

O curiozitate banală m'a îndemnat să intru în ceata unui „singular”, care nici odată n'a fost singur. Era într'adevăr forte, bizuit pe voce, secundat de o memorizare de dictoane și consumat de un volubil apetit de vorbă. Singurătatea consta în aceea, că forța vocală îl făcea, să vorbească numai el.

Ce delicioși sunt inșii cari afară din casă, în vârtejul indelelnicirilor lor sunt mici, ghemuiți, sfioși de-a nu ocupa nici un milimetru de spațiu cu fizicul lor ca și cu moralul; iar acasă, între ai lor sunt capricioși, tirani și mai ales violenți. Cățiva dintre aceștia au avut curajul să se observe și s-au hotărât să schimbe din când în când atitudinea de-afară cu cea de-acasă. Concluzia: au devenit afară umiliți și acasă barbari.

Între o femeie care tace și un călău care mușcă pe furis, o de preferat mușcătura călăului fiindcă ai posibilitatea să te interuezi într'un spital. Rana unei femei care tace e îndirec-
tă, sapă lent, înveninează și distinge.

Bartolo

Plouă, plânge cerul

Plouă, plânge cerul
Relele omenirii
Nerecunoștința,
Visele iubirii...
Plouă, plânge cerul!

Și e zi de toamnă
Palidă și rece;
Printre ramuri goale
Vântul morții trece,
Vai, e zi de toamnă!

Unde-va, în zare,
Am pornit cocorii...
Unghini lor nestabil
Lăz spintecă norii,
Unde-va, în zare...

Plouă, plânge cerul
Prin bălți și noroi
Trece încet spre groapă
Un umil convoi.
Plouă, plânge cerul!

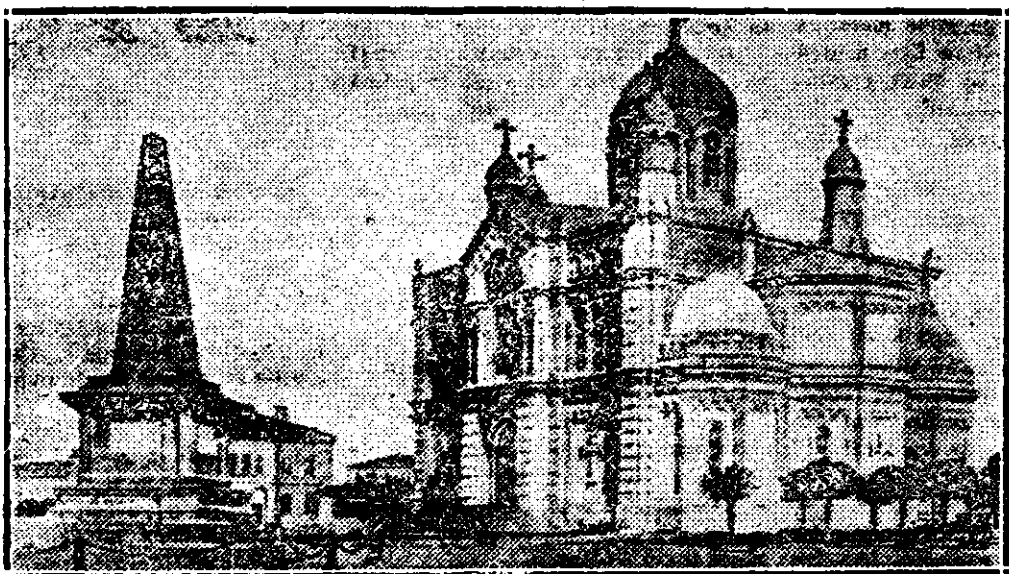
Care mână sfântă
A adus o răză
Căci ce murise
De tuberculoză?
Care mână sfântă!

Măna ce-o cântase
Când trăia poetul?...
Sunt ființe care
Nu cunosc regretul!

Cea care-l inbise,
Neștiind ce 'nseamnă
Răul lui și vorba-i,
Într-o zi de toamnă,
Îl urmă la groapă
Prin noroi și apă.

Și plângea trist cerul
Relele omenirii,
Nerecunoștința,
Visele iubirii,
Și plângea trist cerul!

Gabriella I. Anastasia-Vuculescu

CATEDRALA ORĂȘULUI VARNA

In vilăgiatură

de N. N. BELDICEANU

De opt ani, de când se însurase, vara aceasta se întredăcise, pentru întâia oară, și nenea Alecu Vidrașcu să petreacă o lună la munte, la răcoare și aer de brad. Cum era slujbaş mărunt la un minister, n'a fost în stare, până acum, să-și ducă și dânsul nevasta undeva, ca alți creștini. Anul acesta însă, după ani de așteptare zădărnice, îl înaintase și pe nenea Alecu; și, simțindu-se acum mai la larg, se hotărîse: fie ce-o fi să se ducă, să stea o lună de concediu în munții Teleajenului, departe de năduful de cuptor al Bucureștilor. Poate că nu se ducea nici anul acesta, cum era om ebibzuit și deprins de nevoi să-și înfrânze dorințele; dar prea îl rugase frumos nevasta. Și-i era greu lui nenea Alecu, să nu-i facă pe voie unei astfel de șopârle de femeiuști: că avea, mă rog, doamna Didiia Vidrașcu niște ochi frumoși, și o guriță roșie — roșie, ș'o tălhoară de dudue de pension; că era destul numai atât să-i spun:

„Vreai să mă supăr, Alecu? Bine, o să-ți pară rău, dragă...”

Și nenea Alecu făcea repede:

„Făc-se voia ta, fetișo, făc-se voia ta...” ș'o prindea, cu două degete, de gulerul ei, ca pe un copil.

Când se văzu în odaia văruii, cu podul de acandari, cu patul acoperit cu o velină peste fânul mirositor, — doamna Vidrașcu bătu, repede-repede, din palme, gătindu-se în călcăie și fusta apăsă, de năusue, se umflă imprevizibil, și căzu, la cote mărunte, pe trupul tânăr și sprinten. Apoi, zvârcolindu-și brațele înălturi, le înolcă strâns, goale, reci, în jurul gâtului scurt și gros al lui nenea Alecu; și-l ameți o șărutare apăsătoare, lungă, din adâncul inimii.

Pentru întâia oară, venea la țară doamna Vidrașcu; și frumuseța dumnezeiască a munților, a codrilor de fagi și de brazi, o îmbăta, o făcea să zburde, să alerge, ca un puia de livină. Numai nenea Alecu rămăsese același om serios, ca vorba, cu pasul măsurat, ca și la minister. Zâmbea o clipă, când o vedea pe nevastă-sa așa de însuflețită; și privea iar munții, pădurile, cu seriozitatea cu care se uita, la birou, într'un registru ori într'un dosar.

Plimbarea lor obișnuită, era pe cărarea care se înecovoa printre fânețele mănăstirești. Munții se înălțau, de jur împrejur, unii peste alții, până la cer; și codrii se revărsau până jos, în cuto plino de întuneric,

înveșmântându-i, ca în niște hlamide grele de catifea mohorâtă; iar piscurile stăpenease ale Tigăilor, înecându-se în creștetul Runcului, ca o coroană împărătească.

Protutindenii, se ridicau lumânărele, cecarea, sânzeana, sulfina, levănțica și naiba, stropind câmpia, pălând-o cu galben, alb, roșu, trandafiriu; amestecând culorile, ca pe o paletă uriașă.

În toate părțile, curgeau, prin iarba înaltă, șuviți iuți de apă, ca un sânge tânăr al câmpiei.

Mai în sus, sub o frunte de deal, două ochiuri de apă se deschideau, ca doi ochi ai fânțelor. Nu departe, pe un elia, niște stoguri, se înălțau, ca niște sănuri ale pământului. Și, din zori până în seară, răsunau vuetul înăbușit al ferestrăului din vale, ca zvăcnirea unei inimi uriașe, — inima plaiului acestuia binecuvântat, — și fiecare adiere de vânt, părea că s'a strecurat prin niște faguri de miere.

Doamna Vidrașcu se ascundea în iarba înaltă până la brâu, în unele locuri, — și odată sărea, ageră ca o pisică, și înțeșea grumazul gros al lui nenea Alecu cu brațele-i albe.

„Astămpără-te, Didiio, pentru Dumnezeu; are că ne vadă cineva...” o ruga omul, înroșindu-se; și prindea a se legăna iar, cu pași măsurati, seriosi, ca pe străzile Bucureștilor. Iar ea se pornea pe un răs răsucăter, limpede, tânăr, nebulă; și se răstăca, apoi, la el, privindu-l pe sub genele lucii, sumese, cu două gropiți, ca două bechiri de umbră, la colțurile gurii roșii:

„Hm..., ipocritule, de ce nu te călugărești, colea, la mănăstirea Cheia; țar sta, zău foarte bine cu comanac, cu nutra ta de cotoi călăgărit...” Și adăuga enervată, pe nas, umflându-și nările:

„Îmbrățișează, fiule, schima monahală...”

Și, deodată, un buchet, însemna în aer un curcubeu; și-l plesnea pe nenea Alecu: drept în numele tatălui.

E seară, după masă.

Nenea Alecu își citește gazeta, în cercul de lumină al lămpii, căreia doamna Vidrașcu îi făcuse un potir de hârtie roșie, ca o floare uriașă de mac. Tot trupul greoi al lui nenea Alecu Vidrașcu e în umbră; numai mâinile și fața mare, cu trăsăturile lenese îi răsar rumenite la lumină.

În liniștea, întreruptă din când

în când, de un muget molcom ori de picuratul unei tălângi, odată albă și ațipit. Din umbrele molcoase învăluite, abia mijesc cele câteva lucruri de țară, numai capotul trandafiriu al doamnei Vidrașcu înfloarește mai tare, luminând par'că praajura. Doamna Didiia Vidrașcu citește un roman.

După un răstimp, lasă cartea și, ridicându-se cu un oftat ușurel, își trece palma peste frunte și ochi, luucă pe lăicere, în tindă; și, rezemându-se de ușorul ușei de afară, tacemeni în prag, lipindu-și obrazul fierbinte de brațul gol, sprijinit în privaz. Simți o înflorare între sprâncenele arcuite, și, clipind, deschise ochii mari, nimeri.

Teleajenul și șuvițele de apă, cari șerpuiau protutindenii, pe câmpia dintre sat și mănăstire, străfulgerau noaptea. Fânețele se întindeau, ca într'un colb fin de lumină; și iarba, florile, argintate de brumă, păreau încărcate, grele, de pulberea scântectoare a lunii; iar, în vale, turnurile mănăstirii se înălțau ca niște făclii uriașe, aprinse.

Doamna Vidrașcu, cum stătea astfel, neclintită, în ușa tinzii, dintr'odată tresări și alergă în casă, cu mișcări iuți de spiriduș:

„Ah, da, mai las-o naibei, de gazetă, — și, plesnindu-l pe nenea Alecu cu palma peste umăr, îl luă de-o mână: haide, frate — afară, să vezi ce lună minunată e...”

Și-l târă după ea:

„Haide, Moroinle, haide mai repede...”

Ei, ce, nu zici nimic? Nu zici nimic?

— Ba da: e frumos... E tare frumos...” murmură dânsul cu gura lenesă; par'ar fi spus: „Înregistrează, te rog, hârtia asta”.

— Ce Dumnezeu, omule, în sufletul tău nu se mișcă nimic, în fața priveliștii ăstia, nu se trezește nimic? Ah, imi vine să te bat, când te văd așa... Lumina asta nu-ți aduce aminte, omule, de întâlnirile noastre?

— Ba da, dragă, răspunse nenea Alecu cu aceeași liniște.

— Ba nu-ți ațuce! — se răsti d-na Vidrașcu, bătând din picior, cu ochii în lacrimi, nu-ți ațuce: minți cu nerușinare! Minți! Minți!”

S'odată i se lăsară colțurile gurii mici în jos, îi zvăcni sânul, sub capotul subțire; și, ducând amândouă mâinile la ochi, o năvăli plânsul dealbinele.

„Da ce ai, dragă? Ce înseamnă asta? Ce ți-am făcut, păcatele mele? Cu ce ți-am greșit? De asta am cheltuit atâția bani, ș'am venit aici, — ca să mă amărăști? Liniștește-te,

frate... Te aud oamenii, ne facem de râs: or să crează, păcatele mele, că te-am bătut... Vino-ți în fire, pentru Dumnezeu, — hai, fii fetiță cuminte... Fii păsărică cuminte...

— Lasă-mă, lasă-mă; nu m'atin-ge...

Și smuncindu-se din brațele lui, intră în casă și se trânti pe pat, cu fața în perini. Nenea Alecu își pipăi fruntea, — ca și cum ar fi vrut să se încredințeze, că e în bună stare, — și intră uluit după d-na Vidrașcu, nemai pricepând nimic. Se aplecă asupra ei, cercă s'o ridice, murmurând-și rugămintile cu înmădieri dulci, pline de cea mai ade-vărată dragoste:

„Hei, fetițo dragă, hai păsărico, — ridică-te, te rog... Linștește-te, nu mai plânge... Hai, păsărico, hai, fetițo, scoală-te... Nu fii rea; lasă-mă să te sărut... Dă-mi gurița... Nu știi tu, că așa am fost eu în totdeauna mai închis, mai tăcut, — un „moroiu”, cum imi zici tu...”

Dânsa, cu inculu, începu a sus-pina mai rar. Își arătă nășorul sum-es obraznic, franțuzesc, înroșit de plâns. Se lăsă să-i ridice capul creț, bălai, cu zulufi pe la tâmpile, — se lăsă moale s'o sărute pe obraji, pe ochi, pe frunte, pe gură; cu ochii închiși, cu un zimbet fin în colțul gurii. Și, din când în când, ochii se deschideau nițel, lițeau tremu-rându-și genele umede; și se închi-deau repede, cu un zimbet șiret, care s'ascundea, îndată, în gropi-țele obrazilor par'că.

După un răstimp, d-na Vidrașcu deschise ochii umezi încă, tulănu-ându-i, sirentă, grumazul, cu amân-două brațele; și făcu, țogoiindu-și gu-rița roșie, ca un copil ușuros:

„Hm, răutăciosule...” Și e'o îmlă-diere de pisică, li murmură:

„Vreau să te rog ceva...”

— Roagă-mă, fetițo.

— Da' n'ai să zici „nu”: ei să zici „da”... Dacă-i sta iar ca un moroi,

știi, iar plâng...

— Bine, spune, păsărico...

— Da' n'ai să răzi de mine?

— N'am să răd...

— Hm... Mi-i rușine...

— Ei, haide, spune, frate odată...

— Vrau... Vrau să facem pe în-dragostiții... — St, st, nu ride, că

iar plâng... Tu ai să treci pe sub fe-reastră, și ai să sârli c'o petricică —

în geam...

Vai, ce nebună sunt... zău, sunt

nebună de albinele...

Și sărud ușurică, în mijlocul odăii,

bătu zorită din palme:

„Haide, haide, — pleacă, pleacă”.

Și nenea Alecu eși, râzând, din

casă, împins, cu amândouă mâinile,

de d-na Vidrașcu.

După câteva clipe de liniște, în

care se auzea numai freacățul a-lăne al Telenjenului, răsună tainic.

În geamul în care bătea luna o pe-

triciță: asemenea unei gângăuții a-

mețite de lumina de afară. Și d-na

Vidrașcu răsări la fereastră, și își

chăzomă, visătoare, tâmpla de privaz,

cu coada bălac peste umăr, căzută

peste sânul involt, și coborându-se

pușă — aproape de glezne, lucind la

focul lunei. Sătu așa, un răstimp,

cu capu alipit de privasul ferestrei,

ca Margareta din Faust. Apoi des-

chise geamul încet, cu pază, și se a-

plecă în noapte, cu un deget pe gu-

ră. Și șoaptele începură, ca niș'e

inspine, ca un susur:

„Haide, coboară-te, șopti nenea

Atecu: nu ne vede nimeni...”

D-na Vidrașcu închise, binișor,

lăcă șgomot, fereastră; și se strecură

în tindă: apoi în cerdac; și cobori

cele trei trepte, în vârful pantofilor.

Și, când se îmbrățișară, nu-și mai

puțură elăpăni râsul ce le năvălea

în gâtăjuri:

„Dă, știi, c'am înnebunit și eu!!

zise nenea Alecu trecându-și palma

peste chelia cu scilipiri de oglindă.

— Slavă (ie, Doamne! Slavă (ie

Doamne! făcu d-na Vidrașcu înăl-

țând amândouă brațele în lună. Și

nenea Alecu ridicând fruntea ca în-

tinerit, întinse larg brațul drept și

zise din toată inima:

„Hai, păsărico, să ne primblăm,

pe lună, ca doi îndrăgostiți...”

Și luând-o la braț, se pierdură a-

mândoi în pajinișul lunei, pe po-

teca dintre fânețele mănăstirești, în

care fiecare floare, fiecare fir de

iarbă, părea suflat cu argint. Și,

după câțeva vreme, răsună, în noap-

te: ușurel, stăpănit, — ca un tril, —

râsul d-nei Vidrașcu.

Apoi nu se mai zăriră, — nici nu

se mai auzi nimic.

POETUL

„În mine odată apriga furtună
Și vântul și pătura și izvorul;
Prin mine orice floare și spune dorul
Și stelele și pling razele spre lună.
Nu sint al nimănui, dar fie-are
Din cind în cind în preajma lui mă are.

Sint fulgerul ce tremură pe creste
Cind norii se desfac ca negre flămuri,
Sint pasărea ce se ascunde în ramuri
Și lăptășul aprig din povești:
Pe toți îi port în mine de demult
Și îngîndurat adesea îi ascult.

O lacrimă ce-mi strălucește în cale
Imi dă florul rece-al vespicii,
Și sufletu-mi ia zborul vijeliei
Pe drumul de prăpăstii și de jale.
Și om atunci și pling ca ori și cine
Și mă înalt, durere pin' la tine.

Iar sint altău, o neam bătut de soartă,
Iar cîntecul mi-e strigăt viu de luptă;
Din tine doară inima mi-e ruptă
Și gîndul meu spre tine în veci mă poartă.
Strămoșii mei li sint trăind în mine
Ca în vremurile de izbîndă pline.

Sint pururi roșul cîntecelor mele
Și-al visurilor pline de lumină;
Și, dacă trupul mi-e legat de tindă,
Mi-e sufletul rătăcitor prin stele
Ca vulturul ce urcă spre tîrie,
De scare dornic și de vîșnicie...”

Ion Sân-Giorgiu

SPAIMA

— Farsă într'un act —

de IOAN DRAGU

(Urmare și sfîrșit)

DOAMNA STARBACOVICI, (mira-tă de încruntarea lui Rașcu). Ce și s'a întimplat, mon cher?... Cum văd eu, și e nevasta bolnavă și te doare pe d-ta... Sau poate secretul pe care ai să-l spui domnului Sineanu te preocupă înfratit? Atunci, mai am de spus doar două cuvinte Elenei și vă las.

DOMNUL RAȘCU, (sombrou). — Nu e nevoie să te grăbești; am eu vreme pentru toate.

DOAMNA STARBACOVICI. — Bine. Atunci lasă mutra asta de în-mormîntare.

DOAMNA RAȘCU, (a parte). — E furios. Nu l'am văzut nici odată așa! Ii șade bine cînd încruntă din sprîncene. Doamne, ce-o să se mai întimplă! O să omoare pe Sineanu, nu mai e vorbă. Dar eu, eu ce mă fac! Doamne, Dumnezeu! (intră servitoarea. Doamna Rașcu vorbește cu ea la ușă, încet).

DOMNUL SINEANU, (a parte în timp ce Doamna Starbacovici ia un jurnal de mode de pe o masuță și-l răsfoiește în grabă). E grozav să nu poți ști ce are să se întimplă. Un duel n'ar fi cine știe ce, dar să șed așa, în nesiguranță!... Eu nu știu ce să spun... Ea mă găsește desi-gur ridicul; puțin imi pasă! dar el, el...

DOAMNA STARBACOVICI, (cître Doamna Rașcu). — Uite de ce e vor-ba, draga mea: Contez pe tine toată săptămîna asta. Vineri te duc la Național la premieră. Sămbătă te duc la Comedia, la Racul... Ai vă-zut Racul? Mi se pare că e cam... Dar bărbatu-meu pretinde că nu-i decît un lucru care se întimplă în toate zilele; la urma urmei de unde știe el că e în toate zilele? E vorba de o femeie care-și înșală bărbatul, care nu vede nimic și care... a pro-pos, d-ta ai văzut-o, domnule Rașcu?

DOMNUL RAȘCU. — Da. Dar nu cred în orbirea asta fatală a bărba-ților; cum e posibil să nu sfârșească prin a băga de seamă?... Oh, și în ziua cînd bagă de seamă, atunci...

DOAMNA RAȘCU, (a parte). — Cu ce ton zice asta!...

DOMNUL SINEANU, (a parte). — O să mă provoace, de sigur. Ce vrei să faci? Dacă as fi în locul lui,

aș face și eu la fel. Dar eu acum, ce trebuie să fac? Numai de nu m'ar omori aici chiar!... Oh! am să mă apăr; ce naiba! ai dreptul să te aperi de un nebun care vrea să-ți spargă capul. Dar ea?... O uitasem!... În ce încercătură am in-trat, Doamne!

DOAMNA STARBACOVICI, (care a vorbit încet cu Domnul și Doamna Rașcu). — Te cred, dragă domnule Rașcu, e natural să nu-ți pese odată ce ai o nevastă care te adoră!... A-sadar, Sămbătă la „Racul”. Du-minecă, mă duceți la Alhambra; Luni, luați masa la mine; Marți, la teatru Modern; Miercuri, la simfonicul de la Ateneu; Joi, la scrata dată de Madame Lintș și Vinerea viitoare, iar la Național, pentru închiderea stagiunii...

DOMNUL RAȘCU. — De ce te gră-bești să hotărăști programul pentru o săptămîna întreagă? Cine știe da-că de acum și până Vineri viitoare nu se vor putea întimpla mii de lu-cruri... De aceea la cari te aștepti n'ai puția și cari pot schimba planu-rile d-tale...

DOAMNA RAȘCU, (tremurînd). — Da, poate că e mai bine să... (a parte). — „Lucruri la cari te poți aștepta mai puțin!... E îngrozitor! În sfîrșit, nu mă poate omori... Un sărut, nu-i un motiv îndestulător; mi se pare că pentru a justifica un astfel de gest sîngeros, trebuie să... În fine, în cel mai prost caz are să fie un proces de divorț...

DOMNUL SINEANU, (a parte). — E o amenințare fălșă în fraza acia-Ori cum, nu mă poate omori aici. Și dacă va voi să se bată, mă pune într-o situație și mai grozavă... Da-că îl omor eu, toată lumea mă va învinui și mă va arăta cu degetul: dacă sunt omorât sau măcar rănit, devin ridicul; lumea nu crede nici-odată că sunt astfel de abnegațiuni... Dar ea? Ce-o să se facă ea, biata femeie? E așa de draguță!...

DOAMNA STARBACOVICI, (cître Rașcu cu care a vorbit încet). — Nu te înțeleg. De ce nu mi-ai orîndui viața din nainte? Mai ales pentru o săptămîna?... Așa dar, ne-am în-țeles? Ah... a propos, soacră-mea vrea să ne invite la masă zilele a-stea; am convins-o să vă invite și pe voi. Faceți-mi hațărul și veniți; cînd sunt singură cu ea, mă ciă-lește toată seara; pe cînd așa... Primiți, nu e așa?... Cred că are să fie pe Joi viitoare. Și de altfel veți avea o compensație se mî-năncă foarte bine la soacră-mea.

DOMNUL RAȘCU, (diabolic). — Cu cea mai mare plăcere, chere Mad-a-me, dar mi-e teamă că nevastă-mea nu va putea în ziua acia...

DOAMNA RAȘCU. — Eu o să...

DOAMNA STARBACOVICI. — Cum? plecați?... Credeam că ati renunțat să faceți Paștile la tară.

DOMNUL RAȘCU. — Oh! am re-nunțat de mult! În sfîrșit, dacă sun-tem cînva liberi... Mi-e teamă în-să că... vor fi unele afaceri de re-gulat...

DOAMNA RAȘCU, (a parte). — A-faceri?... E divorțul, eram sigură... Unde o să mă duc? M'as întoarce la mama, dar sunt sigură că n'o să mă primască; nu prea glumește ea cînd e vorba de principii... Cu toa-te astea nu pot rămîne în stradă. Unde să mă duc?... În ziua cînd lumea va afla procesul, toate porțile imi vor fi închise. Nici Aneta nu mă va mai primi!...

DOMNUL SINEANU, (a parte). — Și dacă sunt omorât, ce-o să se facă ea?... La urma urmei, trebuie s'o apăr eu, fiindcă eu am compromis-o.

Patrulă de cavaleriști Germani

Numai de-ar alege Alexandru spada. Am fost și eu în sala de arme... Ași putea în modul acesta să-l menajez, pe când cu pistolul nu mai e nimeni absolut stăpân pe glonț... și apoi, trage mai bine el ca mine.

DOAMNA STARBACOVICI, (către RASCU). — Vorbești de afaceri... Ce afaceri? Ai și d-la afaceri? (Răzând). Ah! nu cumva vrei să-ți faci testamentul?... Te rog atunci să nu mă uiți!... Știi, pendula care era aci în salonaș, ai să mi-o lași, nu e așa?...

DOMNUL RASCU, (cu un râșnet de tigru). — Nu e vorba de testament... Câteva deplasări de fonduri cari aparțin nevestei-mii, și vreau ca ea...

DOAMNA STARBACOVICI, (către Doamna RASCU). — Tu înțelegi ceva?... Eu știu că la mine bărbatul meu vede de toate astea, fiindcă eu nu mă pricep.

DOMNUL RASCU, (mefistofelic). — Nu e același lucru!

DOAMNA RASCU, (a parte). — Glasul lui îmi dă fiori prin spate. Vrea să se ocupe de divorțul nostru. Deplasări de fonduri!... Și mama care-mi recomandase să nu consimt niciodată la o deplasare a zestrei mele; zicea că am să pierd trei sferturi din ea. N'o să mai am atunci cu ce trăi. Doamne!... E grozav!... Gonită de pretutindeni, fără bani... ce-o să mă fac?

DOMNUL SINEANU, (a parte). — Ceeace mă îngrijorează mai mult e liniștea cu care Alexandru vorbește de câțiva timp; numai el e în stare să susție cu sânge rece o conversație. La început părea furios și-mi plăcea mai mult așa; dar acum; frazele astea banale... Trebuie să fie convins de ceeace a văzut, altfel n'ar vorbi el de deplasări de fonduri... ce rost ar avea să vorbească dacă n'ar ști nimic?... Ah! Doamne! O să divorțeze de nevastă-sa!... Ia măsurile necesare... (zdrobit). Am pățit-o rău!...

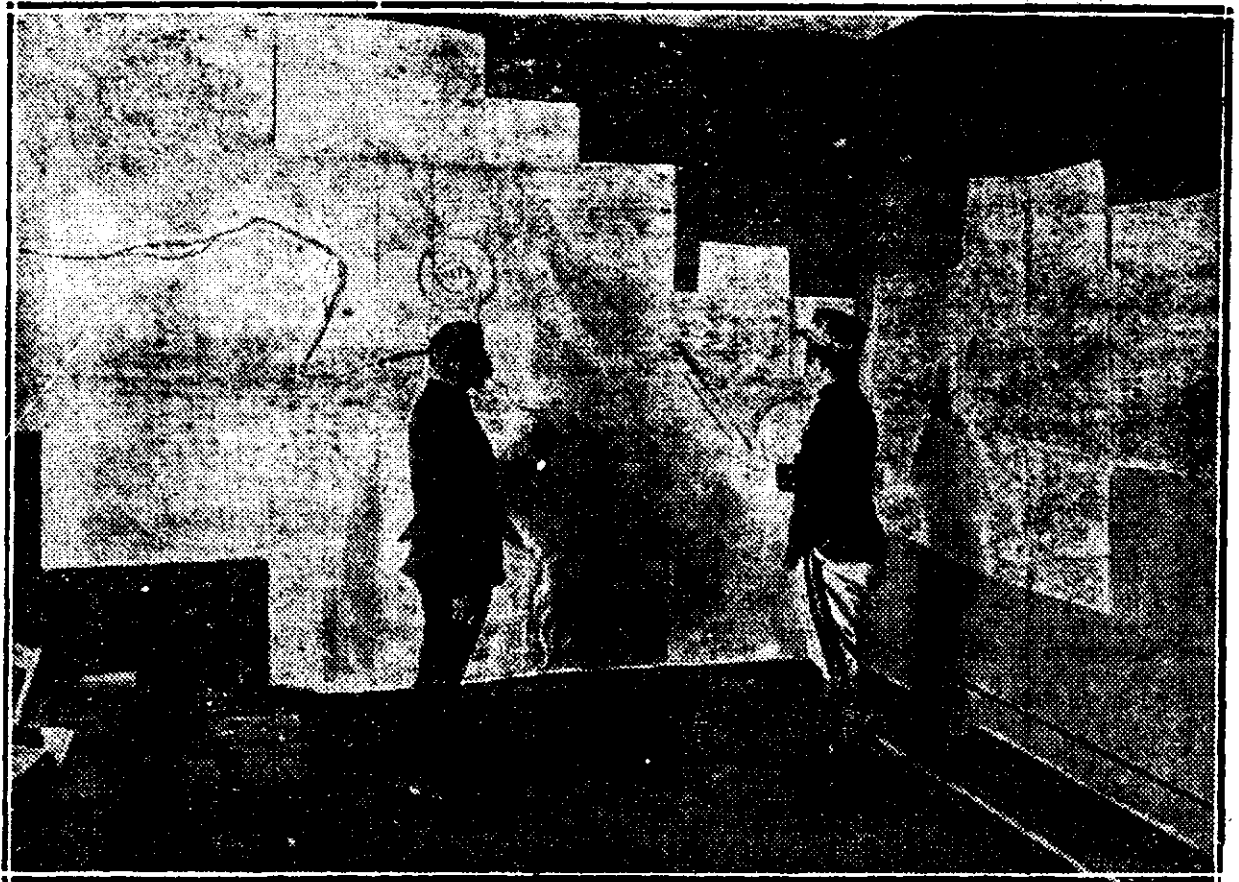
DOAMNA STARBACOVICI, (către RASCU). — În orice caz, pretextul e prea slab... Ah! uitasem! O să primiți, cred, o invitație la masă din partea Dornenilor, așa cum am primit și eu. O să refuzați, nu e așa? Dorneanca e așa de plictisitoare încât am răspuns că sunt invitată în ziua aceea la voi. Nu vă cer un sârmelciu. Voi, dimpotrivă, trebuie să-mi mulțumiți mie; vă scutesc de o corvadă.

DOMNUL RASCU. — Ne-am înțeles.

DOAMNA RASCU, (a parte). — Dar însfârșit, după proces, ce-o să mă fac, Sfinte Doamne!... N'are nici o noimă ca din cauza sărutului! Mai întâi, nu i-am dat voie să mă sărute; m'a luat el cu forța în brațe. Și fiindcă a abuzat el de puterea lui, trebuie oare să sufer eu singură, în vreme ce el o să-și plimbe pretutindeni fața-i ștersă și ochii bulbucăți... da, are ochii bulbucăți, ce mai treacă-meargă!...

DOMNUL SINEANU, (a parte). — Dacă divorțează o să-mi cadă mie în spinare. Nu îndată, ceva mai târziu, când se va simți izolată... E draguță, nu zic eu, dar să fii silită a o ține toată viața! E bine acum, dar peste zece ani o să fie urâtă! Și apoi, ce trai! Repozuri, certe... fără să mai scotese că o să se crămpeze de mine cu curajul disperării. Cel puțin dacă ar da Dumnezeu să mă înșele cu un altul!... De geaba, nu e în stare de așa ceva... și veșnic! Veșnic!... nu voi mai scăpa toată viața!... Oh!... cum ași mai vrea s'o șterg de aici!...

DOAMNA STARBACOVICI. — V'am spus tot ce aveam de zis... Allons, je me sauve! Tineti minte; aveți de refuzat invitația Dornenilor și de primit aceea a soacră-mii. Ne-am înțeles. Adio, draga mea... nu ieși azi! pari suferindă... Nu face nimic. Olimbă-te puțin la sosea... În

Generalul francez de cavalerie studiind terenul unde urmează să se dea o luptă

sfârșit nu fii bolnavă, asta e principalul. Au revoir, domnule Sineanu... Nu mă întovărășești?... Nu? Ah! uitasem, are să-ți spue ceva Domnul RASCU... Au revoir. (Se scoală, sărută pe Doamna RASCU, strânge mâna lui Sineanu și ese condusă de RASCU. Sineanu și Doamna RASCU rămân singuri, zdrobiți, fără glas, prăbușiți în câte un fotoliu, aruncându-și pe furis priviri pline de ură. RASCU care a condus pe d-na Starbacovici apare în sufragerie și o străbate monologând).

SCENA IV

Doamna RASCU, Domnul RASCU, Domnul Sineanu.

DOMNUL RASCU, (în sufragerie). — Ce-am să fac?... La urma urmei, nu-i nimic grav. Am auzit totul și ceeace spunea Sineanu probează că nu e încă decât un... aspirant la... menajul în trei. Cât despre sărut, e ușor de sters. Spaima prin care au trecut le este o lecție îndestulătoare, și, din clipa când știu și ei că sunt în curent cu greșala, îi desfid să... în fine... să continue. De altfel, nevastă-mea care a trebuit să tremure de frică, o să caute să-mi arate mult mai multă dragoste; voi fi iubit, alintat, răsfățat, adorat, în timp ce imbecilul de Sineanu!... Doamne, ce proști sunt oamenii! De altfel, Elena trebuie să-i poarte un necaz strașnic. Femeile nu ne iartă când am fost ridiculi. Și pot să mă măgulesc că l'am făcut pe Sineanu să fie ridicul. În sfârșit, cel mai cuminte lucru e să mă prefac că nu știu nimic; n'am grăit nimic față de ei și continui să fac pe neștiutorul; cât despre ei nu m'au văzut decât în momentul când am intrat... (Intră în salonaș. Sineanu se scoală și se așază instinctiv în fața Doamnei RASCU).

DOAMNA RASCU, (însăpăimântată, a parte). — Ce mult timp a stat afară! S'a dus să caute un revolver, desigur... Doamne! Îți jur că, dacă nu mă omoară, mă voi duce în toate Duminicile la biserică și nu voi mai lăsa pe nimeni să-mi sărute mâna... Dar fă, Doamne, să nu mă omoare!...

DOMNUL SINEANU, (a parte). — Haide, iată momentul. E vorba să fii la înălțime! (RASCU vine spre el; Sineanu face un gest de apărare).

DOMNUL RASCU, (intinzându-i mâna). — Ți-am zis să stai fiindcă voiam să te văd. Ne vizitezi așa de

rar!... Vino mâine să mănânci cu noi.

DOMNUL SINEANU, (uimit). — Eu?... mâine?... la masă?... (Doamna RASCU îl privește cu un dispreț fără margini). Desigur. Atunci, pe mâine... (Inclinându-se). Doamnă... dragă prietene... la revedere. (A parte, eșind). Uf!... Bărbații cu neveste!...

SCENA V

Domnul RASCU, Doamna RASCU.

DOAMNA RASCU, (după o tăcere). — Ții așa de mult să vie Sineanu mâine la masă?

DOMNUL RASCU. — Țiu... Adică țiu fără să țiu...

DOAMNA RASCU, (suindu-se pe genunchi). — Am fi supat amândoi așa de dragut, fără martori!... Știi? Ne vedem așa de puțin ziua în cât prilejul acesta de intimitate n'ar trebui ocolit.

DOMNUL RASCU, (a parte). — Ce spuneam eu!... (Tare). Dar Sineanu?

DOAMNA RASCU. — Ah!... Cu atât mai rău de el!... Mă agasează grozav omul asta!... (luându-l de gât). Inchipește-ți că... în fine că a voit să-mi facă curte...

DOMNUL RASCU, (luând-o de talie). — Ei, taci!?

(Cortina).

SCRISOARE

(Gazel)

Tie

Sed pe-o bancă 'n Cismegiu
Și gândind la tine 'ți scriu
Jalea ce cumplit m'apasă;
Par' c'aș plânge pe-un sicriu.

Iar în jurul meu roește
Stol de frunze ruginii,
Căci e toamnă, bate vântul
Și e rece și 'i târziu!

Cât aș da acum pe-o rază
Sau pe-un fluture sglobiu,
Sau pe-o doină 'nviorată
Să mă 'ndemne să nu știu
De minutele de-acuma:
Veacuri negre într'un pustiu!

Seb. Hortopan

ARLESIANA

— Nuvelă de ALPHONSE DAUDET —

Ca să te duci în sat, coborând dealușorul morei mele, treci pe dinaintea unei ferme așezată în fundul unei curți mari plantată cu plop. E adevărata casa a fermierului din Provanța, cu cărămizile roșii, cu fațada brună și neregulată, apoi sus se tot morișca podului, scripetele pentru ridicarea câpițelor de fân și câteva ficele de iarbă ce depășesc clădirea.

De ce oare casa aceasta m'a impresionat? De ce oare poarta așa închisă mi-a strâns inima? N'ași fi putut să spun și totuși eram întristat. Prea era multă tăcere în jurul casei... Când treceai pe acolo, câinii au lătrau, bibilicele fugeau, fără să țipe... Înăuntru nici un glas nu se auzea, nici măcar clopotul vre-unui usin. Dacă n'ar fi fost perdelele albe dela fereastră și fumul ce se ridica de pe coperiș, ai fi crezut că această casă era nelocuită.

Eri, pe la amiază, mă întorceam din sat și, pentru a evita soarele, am trecut pe lângă zidurile fermei, în umbra plopilor. În curte, câțiva argați, fără să spună o vorbă încăreau un car cu fân... Poarta rămăsese deschisă. În treacăt, mi-am aruncat privirile înăuntru, și am văzut în fundul curții, rezemat, cu capul în mâini, — pe o masă mare de piatră, un bătrân cu părul alb, cu o vestă prea scurtă și cu niște pantaloni zdrențuiți...

M'am oprit... Unul din argați m'a spus în șoaptă.

— Tăcere, e stăpânul... Veșnic stă astfel de când i-a murit fiul.

În clipa aceea o femeie și un băiețel, îmbrăcați în negru, au trecut în fața noastră, ținând o carte de rugăciune și au intrat în casă.

Omul adăugă:

— ...Stăpâna și copilul mai mic. Se întorc de la biserică. Se due în fiecare zi de când le-a murit fiul lor mai mare... Ah! domnule ce mai jale!... Tatăl poartă încă hainele mortului. Nu vrea cu nici un preț să le lepede... Hăie cea!

Și căruța porni. Eu însă, care voiam să știu mai mult, am rugat pe căruțaș să mă lase să mă sui alături de el, și, acolo sus pe paie, am aflat toată povestea aceasta sfâșietoare...

Se numea Ion. Era un țăran frumos de douăzeci de ani, cuminte ca

o fată, vânos și meschin de sincer. Cum era foarte frumoasă femeile se uitau mult la el; dar el nu iubea decât pe una, — o Arlesiană mică, îmbrăcată numai în mătase și în dantele și pe care o întâlnise la Lice d'Arles, într-o bună zi — Cei de la fermă nu prea au văzut întâi și întâi cu ochi buni această dragoste. Fata trecea cocheta și părinții ei nu erau din partea locului. Dar Ion voia cu ori ce preț pe Arlesiana lui și spunea:

— Am să mor dacă nu voi dobândi-o.

Părinții au trebuit deci să cedeze, și căsătoria a fost hotărâtă după seceriș.

Într-o duminică seară, în curtea fermei, familia sfârșea tocmai de cinat. Era aproape o masă de nuntă. Logodnica nu era de față, dar tot timpul se băuse la cinstea ei...

De odată sosi un om și cu o voce care tremura, cerea să vorbească nu mai decât cu d. Esteve și numai cu dânsul. Esteve se scolă și pornește într-o întâmpinare omului.

— Stăpâne, îi spuse acesta din urmă, îți dai fiul după o nețrebnică. Femeia asta a fost doi ani amanta mea și cea ce spun o dovedesc: iată scrisorile ei. Părinții știu totul și mi-au făgăduit-o; dar de când fiul d-tale o iubește, nici ei, nici frumoasa fată, nu mai voiesc să știe de mine... Ași fi crezut totuși că după un asemenea lucru nu mai putea fi soția altuia.

— Bine! spuse d. Esteve după ce privi scrisorile; vino, te rog de lea cu noi un pahar cu tămâioasă.

Omul însă răspunse.

— Multumesc sunt prea îndurerat și nu mi-e sete.

Și a plecat.

Tatăl se întoarce nepăsător; își relua locul și masa se termină veselă.

În seara aceea d. Esteve și cu fiul lui s'au plimbat multă vreme, stăguri amândoi, pe câmp. Când s'au întors, mama îi aștepta încă.

— Nevastă, spuse fermicru, aducându-i copilul, îmbrățișează-l! e nenorocit...

Ion n'a mai vorbit de Arlesiana. Totuși, iubea mereu, și chiar mai mult ca în trecut, de când îi fusese arătată în brațele altuia. Era însă prea mândru, pentru a se plânge: Cea ce l'a și omorât pe bietul copil... Uneori petrecea zile întregi, singur într-un colț fără să se miște. Alte ori începea să muncească din răspuțuri și numai el însuși lucra cât zece lucrători la un loc... Și odată ce seara învăluia firea o lua înaintea lui singur singurel, pe drumul de la Arles, până ce zărea clopotnițele bisericilor. Atunci se întorcea. Nici odată n'a mers mai departe.

Văzându-l meru trist și singur, oamenii dela fermă nu mai știau ce să facă. Toți se temeau de o nenorocire... Într-o zi, la masă, mama lui, privindu-l cu ochii plini de lacrimi, i-a spus:

— Ascultă, dragul meu Ion, dacă o vrei cu orice preț o să-ți-o dăm...

Tatăl cu fața resie de rușine, plecase în tăcere capul...

Ion făcu semn că nu, și plecă...

Din ziua aceea își schimbă felul de trai, prefăcându-se că e vesel, pentru a-și liniști părinții. Se duse la bal și la toate petrecerile. La o serbare chiar conduse farandola.

Tatăl spunea: „E vindecată!” Mama însă, îi era frică și-și supraveghea de aproape copilul... Ion dormea cu fratele său împreună; sârmana bătrână își așezase patul alături de odaia unde dormeau copiii ei. Se apropia și sfântul Eloi, patronul fermierilor...

Mare bucurie în toată casa. Toată lumea putu să bea în voie vin fierț și „chateauf”. Apoi artificii din belșug iar plopii toți erau luminați cu lămpioane.

Trăiască sfântul Eloi!

Se dansa farandola, la nemurire. Băiatul cel mai mic își arse bluza.

Însuși Ion par'că fericit; voi să danseze cu mama lui.

Sârmana femeie, plângea de bucurie. La miezul nopții toată lumea se duse să se culce. Era și timpul, Ion n'a dormit. Fratele său a povestit în urmă că a plâns toată noaptea... Ah! pot să te asigur, domnule, că tare mai era îndrăgostit sârmanul copil.

A doua zi, în zori, mama auzi pe cineva, străbătând în fugă, odaia ei. Avu ca o presimțire.

— Ion, tu ești?

Ion nu răspunde. E sus pe scară. Repede, repede, mama se scolă.

— Ion, unde te duci?

Se suie în pod; ea după el.

— Dragul meu, ce faci, pentru numele lui Dumnezeu?

Ion închise ușa și trase zăvorul.

— Ion, copilul meu, draguțule, răspunde-mi. Spune-mi ce faci?

Înceu, cu mâinile-i ce tremura, sârmana bătrână, caută zăvorul. De odată zgomotul unei ferestre care se deschide, căderea unui trup pe pietrele din curte și alina...

Își spusese sârmanul copil: „O iubesc prea mult... Mă duc...” Ah! ce inimi ticăloase mai suntem și noi. E grozav totuși când te gândești, că disprețul nu poate ucide dragostea!

În dimineața aceea, oamenii din sat s'au întrebat cine putea să strige, astfel, colo, lângă ferma lui Esteve? În curte, în fața mesei de piatră, acoperită cu ronă și sânge, mama goală se văiea, cu copilul ei mort în brațe...

Trad. de C. A. Ghica

Bombardarea Varnii

*La a Varnei bombardare,
Am răspuns afără de ură.
Cei din Sofia declarare
Prin gazete-asa fără.*

*Dacă însă, cu mânie,
Răspuns strasic le-ar fi dat?
Ce-ar fi fost, Doamne, să fie,
Oare ce s'ar fi întâmplat?*

*D-zeu să ne ferească
De așa cumuții periaf:
Toată flota muncălească
O făceau Bulgarii praf.*

N. Ținc

Amiral Corsi, noul ministru de război al Italiei

DIN MEMORIILE UNUI INTELECTUAL de NELY CORNEA

S'a isprăvit... n'o pot uita și asta, ah, cum deare. Am întâlnit-o la bal mascat și de atunci... mă ține prins în vraja-i... crudă.

Nu pot spune că m'a amețit frumusețea ei, fiindcă nu-i văzui de cât ochii. Fața, și-a ținut-o acoperită toată noaptea și n'am putut-o hotărî să-și ridice nici măcar un colț de mască, părăsindu-și misterul, în care stătea învăluită cu îndărătnicie.

E tânără, e slută, ori frumoasă? Nu știu, n'o cunosc. Totuși mi-a lăsat o impresie neștearsă și așa de tare că umblu de atunci ca de ochiat, cuprins de un neastâmpăr straniu.

Zilele mi par lungi, nopțile nefârșite. Când deschid o carte, nici o slovă nu pătrunde în creier, când aprind o țigară uit unde-s și încep a o visa. De geaba scriu, citesc, nu pot amuși dorința, o dogorire tăcătoare, ce încordează vinele, îmi pune foc în sânge și mă mână s'o caut. Căci o caut mereu din acea noapte de bal, fără s'o pot găsi.

Masca mea dragăleșă, ia însă o parte tot mai covârșitoare în gând în munca, în viața mea și toate sforțările ca s'o dau uitării, o

fac mai interesantă, mai seducătoare. Vraja-i cuceritoare crește pe când restul lumii mi-e din ce în ce mai indiferent.

Dar nu mă pot dumeri, cu ce m'a fermecat astfel de-s vlaguit de dorul ei. Cu ochii, cu vocea? Nu. Acestea se schimbă sub mască. Iau expresii nefirești.

Cu ce dar?

Cu duhul ei scânteietor. N'am întâlnit nici odată o femeie mai spirituală, mai gata de răspunsuri vii, colorate, de o vervă zeflemistă. Felul ei de a vorbi mi-a dat acea senzație de plăcere, de un farmec necunoscut, ce m'a umplut de fericire în seara de bal și mă cutreeră și azi, când mă gândesc la ea cu o înfiorare caldă.

Fericirea, ce simțeam pe când stăteam de vorbă, mi se părea că o împărtășește și ea, căci concedia pe rând cavalerii, cari roiau în jurul ei, ca fluturii în preajma florilor. Ca să poată rămâne singură cu mine, în mijlocul voioșiei de viață ce fierbea de jur împrejur, îi depărta cu câte o scântee de duh, ce părea însă că pe ei îi ustură.

Unui ofițer draguț, care-i admira grația piciorușelor, i-a recomandat s'o admire pe d-soara K. (Auzisem de nenorocirea acestui fete tinere, care la vârsta de 16 ani, a fost sedusă, apoi părăsită de un ofițer). Pe un marinar, fatmos în urma multelor lui romane, pe când o saluta cu o reverință adâncă, ca la curtea regelui Soare, și ea-i răspundea tot așa, ca cea mai desăvârșită marchiză, l'a trimis repede la una din dragostele-i nenumărate care mărea splendoarea balului ca florăreasă.

Parcă cunoștea tainele tuturor, de nimerea cuvântul, cu care-i respingea numai ca să-mi dăruiască mie toată căldura duhului ei scăpător. Și eu mă simțeam prea măgulit că mă prefera așa de vădit tuturor.

Fericit cum eram, o rugasem să-mi dea voie a veni în pelerinaj la țară, unde zicea că stă aproape toată vremea, dar m'a refuzat scurt, hotărât, zicând că nu-l pe acolo nici Mecca, nici Ierusalimul.

Nu-mi învoise nici o apropiere și la un moment dat dispăru de lângă mine fără să-mi dau seamă cum. — pentru totdeauna...

— Bună ziua pelerin! — îmi răsuna într-o zi din telefon... Era ea. O cunoscu după cum începuse vorba de părereile mele în literatură și teatru, care erau preocupările-i dagi.

Era poate o măgulire din partea ei, dar îmi atingea plăcut a-morul propriu.

Când însă, după o cutreerare lungă pe plaiurile „frumosului veșnic”, ea la balul mascat, începui a stăruî să mă primesc, — măcar la un ceai, mi-a închis telefonul în nas. Astfel se sfârșeau totdeauna convorbirile noastre la telefon, unde își chema adeseori „pelerinul”.

Cum, nu-i chip să aflu cine-i și să-i văd fața? De ce nu vrea o apropiere după ce mă chinase de atâtea ori cu nădejdi și iluzii mamileare?

Întrebările aceste mă turbură de-s nău deabinelea și nu-mi pot demoli neliniștea, care mă umple de vise și de aceea așteptare tăcătoare, nelămurită, ce-i în noi când iubim...

Întâlnim adeseori femei, care ne stăpânesc de la întâia vedere și dorința aprigă de a le iubi, care ni se aprinde în vine, ne dă brânci să le strângem în brațe, să le săturăm cu patimă, într-o nebună uitare de tot ce-i în jurul nostru.

Frumoasa mea necunoscută de la balul mascat mă stăpânește astfel. Și n'am nici măcar o firimitură de nădejde să-mi aline fiorii neastâmpărului, ce-mi sădise în adâncuri. Tot ce mi-a lăsat ca mîn-

Interiorul Konacului din Belgrad distrus de bombe austro-germane

plere de a o găsi vreodată era vocea. Și asta mi-a servit, în adevăr, ca firul Ariadnei de a-i da de urmă în dedalul mondenității, unde părea a fi acasă...

Într-o seară eșind dela un concert, m'a atins ca o mireasmă de boare adierea unui glas catifelat.

Rămăsei pironit locului, infiorat de o fierbințeală ce veni iute. Cunoșteam așa de bine acest glas... de la telefon. Ea să fie? Mă întorse repede. În fața mea era o ființă simpatică cu ochi minunat scăpări de inteligență. Ochii ni se întâlnesc, se infing unii într'alții cu acea putere misterioasă, ce împinge unul spre altul pe cei ce se iubesc. În liniștea caldă, ce se lăsa între noi, tăceam amândoi, răsuflând greu, de aceleași emoții năvalnice... O clipă... și, ea s'a tras înapoi. Cu această mișcare s'a trădat. Acum, eram sigur că stau lângă masca mea ademenitoare, care mă poartă fermecat de căteva săptămâni încheiate.

Și eu, care n'am știut ce-i înfrâșneala, deodată mă simții înfrânznel, hotărât de a înfrunta orice slăvilă, mă luai după ea iur-lunos, ca un părau umplut, care mimicește tot, ce-l împiedică în drum.

Ea căuta o trăsură, afară începând a cerni o ploaie măruntă, deasă. Cum nu erau birje destule, eu îmi iau inima în dinți și-i îmbii umbrela mea. Ce n'as fi dat să mă fi putut plimba cu ea, sub aceeași umbrelă, să am o idilă ca faimosul Paul cu Virginia lui.

Dar ea rămase nelinduplecă și s'a repezit într-o trăsură care s'a apropiat. Nu voia să-și părăsească „incognito-ul”, cu nici un preț. De ce, nu înțeleg. Urmărind-o cu altă trăsură, văzui că s'a oprit într-o alea, unde dispăru, ajutată de desimea nopții, în tina din multe case.

Freacățul de dor, care nu-mi lăcătase de loc în urma respingerii ei hotărâte, ba parcă tot mai sporia, dându-mi ghies s'o urmăresc neîncetat. Afai în sfârșit că-i o văduvă, deci osândită la frigul îngurătății.

De ce dar nu mă vrea, când sunt bun de înșurat și ea-mi dăduse de căteva ori dovezi că mă place?

De ce, de ce?

MOARTEA REGELUI FRANȚEI LUDOVIC XIII

În curând va apăre în München volumul al II din „Istoria cardinalului Mazarin” de Carol Federn. Capitolul al doilea tratează despre moartea regelui Franței Ludovic XIII, fiul marelui rege Henric IV. Dintr'un articol publicat de un ziar german, stragem următoarele:

În ziua după moartea cardinalului Richelieu, regele Ludovic XIII comuncă tuturor spuzilor săi printr'un atograf că nu va face nici o schimbare în consiliul său, dar că va chema în ministru și pe „iubitul meu văr, cardinalul Mazarin a cărui afecțiune și capacitate am recunoscut-o de multe ori”.

Cardinalul Giulio Mazarin, era pe vremea aceea în vârstă de 40 ani. El fusese recomandat de cardinalul Richelieu, care-l protejase foarte mult.

Într'aceea defunctul cardinal Richelieu fu dus la groupă, cu mare pompă. În biserica Notre Dame, ardeau 3000 de lumânări. Regele Ludovic XIII simțea că nu va trăi mult, și cel mai mare dintre cei doi fii ai săi era în vârstă numai de 4 ani. Era vorba despre o regentă.

La 1 Decembrie, trei zile înainte de moartea sa, Richelieu rugase pe regele ca să escludă de la regentă pe fratele său Gaston

de Orleans, care se amestecase în conspirația lui Cinq-Mars.

Dacă ar fi trăit Richelieu, aceasta s'ar fi întâmplat, dar acum nu mergea. Regele ura pe fratele său, și n'avea încredere în soția lui, de oarece ea știuse de conspirație. În fine el se decise să institue un consiliu de regentă: regina Maria, după titlu avea să fie regentă, ducele de Orleans guvernator general al regatului, dar în toate chestiunile importante avea să decidă „Consacii suverani de la Regence”, cu majoritate de voturi. Ea avea numai un vot, ca și ceilalți membri: prințul de Condé și ministri Mazarin, Seguier, Le Bont-hellier și Chavigny. Când era să fie vorba de pace și război, de ocuparea funcțiilor importante regina era obligată să convoace consiliul.

Regele Ludovic își aștepta moartea din zi în zi. El dădu ordin ca să se deschidă ferestrele palatului spre St. Denis și zice: „Acolo voi zace mult!”

— Drumurile sunt rele: voi fi sguduit bine în carul funebru.

În ultima zi el întrebă pe medicul său Seguin, cât avea să mai trăiască.

— Sire, cel mult două sau trei ore, răspuse el.

— Ei, bine, D-zeu meu, zise regele, împreunându-și mâinile, sunt de acord și din toată inima!

El muri în vârstă de 42 de ani, la 14 Mai 1643. Numai puțin timp, cari făceau serviciul de onoare rămăseră la Saint Germain, lângă regele mort. Toți ceilalți urmăriră pe regina la Paris.

La 19 Mai cadavrul fu dus la St. Denis, abia la 22 Iunie fu înmormântat în capela din St. Denis, cu un ceremonial solemn dar remarcabil, care a fost observat în cursul veacurilor la moartea fiecărui rege al Franței — până la 23 Septembrie 1824, când fu înmormântat regele Ludovic XVIII.

După ce episcopul de Sarlat, Jean de Lingendes, care era cel mai mare predicator din Franța, rosti o predică arhiepiscopul de Lyon oficia prohodul. Când răsună *De Profundis*, sieriul fu ridicat și dus de gentilomi gardel scotiene până la criptă. Marele e lemosinier rosti ultimele rugăciuni, binecuvântă sieriul și aruncă o lopată de pământ peste el.

După aceea o voce din criptă strigă: Herolzi, faceți-vă datoria! Herolzi sosiră și aruncaseră mantalele peste sieriul.

Vocea strigă: D-le de Bouillon, aduceți steagul gardei elvețiene. — D-le de Bazoché, locotenent al gardelor regelui, aduceți steagul căpitanului vostru.

Rând pe rând sunt strigați toți căpitani gardelor. Aceștia adu-seră dintâiu mânușile, scutul, tunica și coiful regelui pe urmă și spada regelui.

Vocea strigă: Duce de Chevreuse,

mare camerar adu drapelul Franței.

După aceea toți șambelanii își aruncară bastoanele în criptă, afară de ducele de Tremouille, marele maestru.

Vocea răsună apoi:

„Duce de Luynes aduți bastonul judiciar, duce de Ventadur, aduți sceptrul regel, duce de Uzès, aduceți coroana reglă!”

Aceștia după ce săcutară cu venerațiune insignile le puseră în criptă. Numai drapelul Franței, nu fu pus înăuntru, ci numai plecat salutând pe regele pentru ultima oară.

După aceea cu toți se retraseră la locuința lor și marele maestru zise: „Regele este mort! Un herold strigă din mijlocul bisericii: „Regele este mort! Regele este mort! Regele este mort! Rugați-vă pentru sufletul său!”

Toți își plecară capetele și se rugară, mulți plânsură. Deodată izbucniră strigăte de bucurie: Trăiască regele! Trăiască regele Ludovic, al paisprezecelea cu numele din grația lui D-zeu rege al Franței și Navarei, prea grațiosul nostru stăpân și domn, căruia D-zeu să-i dea o viață lungă și fericea! Trăiască regele Ludovic! Toabele și trâmbetele răsunară puternic.

Drapelul Franței fu ridicat în sus, marele ecujer puse iarăși mâna pe spadă. Toți își rupseră insignile de doliu.

După aceea prinții și gentilomii se adunară la ospăț. Marele maestru ținu o cuvântare și la sfârșit își rupse bastonul.

Era obiceiul ca prinții să depună la altar lumânări, de care erau legate monede de aur. Lumânările acestea erau destinate pentru săraci, dar călugării din St. Denis puneau mâna pe ele, din care cauză se încinse o păruială în toată regula, în care arhiepiscopul fu în mare primejdie în cât era să fie ars.

Astfel se termină înmormântarea regelui Ludovic XIII.

Cornel Scurtu

Viața artistică și literară

Teatrele în orașele de provincie se înmulțesc. La Bărlad s'a ridicat un frumos teatru, la a cărui inaugurare s'au manifestat și s'au produs fără îndoielă emoții de înaltă artă dramatică.

Nu se poate contesta, că de cele mai multe ori, reprezentațiile teatrale sunt singurele manifestări intelectuale, în anume centre — Dar și aceste manifestări, când nu sunt realizate artistic n'au alt rezultat decât degradarea însemnătății teatrului.

Cum multe orașe din provincie au început să aibă teatre frumoase și mari, trupe de artiști dela Național ar putea să reprezinte în orașele de provincie piesele de succes. Lu-mea spectatorilor s'ar deprinde cu cerințele frumosului și ar fi mal

pretentioasă față de mîvala improvizată de actori, cari cuturează orașele noastre.

Derina, însemnările unei fete sincere de G. Cair.

Volumașul acesta, ca toate seriile autorului păstrează însușirile unui realism căutat și îndulcit.

Toată goliciunea spiritului feminin — dintr'o anume clasă socială — toate perocupările în funcție de veșnică precocitate amoroasă, toate maimuțările exagerate ale celor auzite și văzute fără perdea de o fată sunt redade de d. Cair cu o fluctuare de stil, care nici nu atrage, nici nu sugerează. — După masă, la cafenea, între clienții varstnici nu se vorbește totdeauna politică externă, ci se povestesc „anecdote”, care pot forma „însemnările unei fete sincere”.

Vom reveni.

Muzică aleasă, arta muzicală de tot mai mult posibilitatea publicului Capitalei s'o cunoască s'o simtă și să-și desăvârșiască simțul artistic.

Enescu cântă des, dă concurs tuturor celor cari vor să munciască. Nona Otescu, distinsul compozitor a format o orchestră zisă „comunala”, dar care se remarcă prin străduința admirabilă de a face artă, și domnul Dinien își va începe simfonicele, desigur cu un program mai bine cultivat ca la începutul concertelor sale simfonice.

Dragoslav face și la răstimpuri apare cu un nou volum din maldărul lui nemăsurat de manuscrise.

Cel mai nou volum e Sărăcuțul, cuprinzând schițe, povestiri, sau nuvele, așa cum scrie Dragoslav, cu lipsa de pretenții a scriitorului, care poate să fie original.

Fecunditatea revistelor de toate genurile e o însușire proprie a acestui timp mohorat de toamnă, de emoții și de pretenții ca toți să-și spună cuvântul cu autoritate (?)

Numărăm câteva reviste numai, cu gândul de a le mai aștepta apărând: Sentimentul, revistă literară și socială; Chemarea; Zări senine, etc.

Numele revistelor concordă cu prinsului ca o fatalitate grea și disonantă.

B.

În cercurile muzicale se discută un răspuns public pe care artiștii opere noastre l'au adresat maestrului George Enescu, care, într'un articol recent, susținea că artiștii, în alegerea operelor pe care le interpretează, ar trebui să se gândească mai mult la interesul artistic.

Artiștii susțin că, până la întemeierea de mult proecitatei opere române, ei nu pot face altfel de oarece ar risca să moară de foame.

E destul de trist că o astfel de problemă a trebuit să se pună la ordinea zilei, dar vina e a celor cari nu grăbesc înființarea unei instituții de real folos și pentru public și pentru artiști.

Să sperăm că în zilele păcii, care va urma crâncenului războiu de azi, se va înlăptui și acest ideal mult visat.

Expoziția salonului de toamnă al cenacului idealist se anunță ca o surpriză dintre cele mai luminoase.

După salon, va urma o expoziție a pictorului Paul Popescu-Moldă și aceea a soților Bednarik care se va deschide, în ziua de 15 Decembrie a. e., la Ateneu.

La Ateneu s'a închis eri expoziția pictorului Petrescu dela Iași.

D. Eugen Lovinescu, a dat la lumina al treilea volum de „Critice”, care se ocupă de scriitorii Caragiale, Titu Maiorescu, Octavian Goga, Al. Macedonski, M. Codreanu, N. Iorga, Em. Gârleanu, D. Anghel și St. O. Iosif.

In cursul lunii Noembrie se va face Tragerea MARILOR PREMII

oferite de ziarul „Universul” tuturor abonaților săi, și anume:

Lei 5.000

IN BONURI COMUNALE 4%

cu cup. de Noembrie 1916

Un dormitor complet de bronz

pentru 2 persoane, compus din 2 paturi de bronz, cu somiere, 2 noptiere, și un elegant lăzior cu oglindă, special lucrate de cunoscuta fabrică de mobile de bronz M. Gutman, București, str. Sf. Apostoli, furnizorul celor mai mari case particulare Ville și Hoteluri.

Una Gramolă

mărimea 59-44-116 cm., construită în forma unui dulap de mahon foarte elegant lustruit, cu o despărțitură jos care servă la conservarea plăcilor. Pavilionul din lemn de resonanță în montură de fontă se află în interiorul dulapului. Mecanismul extraforțat cu 3 arcuri. Brațul conic recurbat o diafragmă „Exhibition”. Această gramolă, o bucată de artă, merită a înfrumuseța cel mai luxos salon, este ca construcție ultima perfecțiune a renumitei fabrice marca „Inger” și ne-a fost furnizată de către reprezentantul ei d-l Jean Feder, furnizorul Curții Regale, București, Calea Victoriei, 54.

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică No. 10. Sucursala: Calea Victoriei No. 107

Un elegant dormitor de bronz

de mare valoare, compus din 1 pat, o noptieră și lăzior cu o oglindă, furnizat pentru premile noastre, dela cunoscutul depozit de mobile de fier și bronz „Industria Metalică Marcu”. Bulevardul Elisabeta 8, București

Un elegant pat pentru copii cu împletitură de sârmă și somieră cumpărat tot dela „Industria Metalică Marcu”, Bd. Elisabeta, 8.

Una sobă „Godin” no. 3 tot dela depozitul de mobilă de fier și bronz „Industria Metalică Marcu” Bulevardul Elisabeta No. 8.

10 Lăzi cu diferite produse ale renumitei case „Bresson”

fabrică de lichieri, siropuri și cognacuri, au fost cumpărate pentru premile ce le oferim abonaților noștri la tragerea din Noembrie c.

Una visieră fină cu cutie, forma visierei, inclusiv arcuș cu capă de fier, garnitură de coardă de fine enghetăști, cameră cu și sacă; una mandolină italiană din lemn de palisandru frumos ornamentată. Un flaut cu capul de fier, lucrat din cel mai fin abanos cu 14 clape. Intr-o elegantă cutie captușită cu catifea. Aceste toate, furnizate de magazinul general de muzică „La Harpa”. București, str. Colței No. 5, renumit în toată țara pentru deosebita calitate a mărfurilor ce debutează

Un coșuleț de metal alb fin argintat pentru cărți de vizită. Una casetă de bijuterii de metal alb, frumos argintat, în formă împletită. Una fructiera cu picior de metal alb, fin argintat. Un serviciu de ceni pentru 6 persoane, compus din: 6 pahare de ceașcă cu suporturi, o zaharniță, o sticlă de rom, un electer de zahăr, toate de metal alb fin argintate, pe o tavă de lemn de mahon, cu monturi argintate. Una oglindă de mână de metal alb, splendid executată, pusă într-o mică casetă de lemn. Una cutie conținând 12 cutite și 12 furculițe, de metal alb oxidat, pentru fructe. Toate aceste obiecte ne au fost furnizate de marele magazin

de bijuterii, ceasornice și argintărie, FRĂȚII ROLLER, furnizorii Curții Regale, București, str. Carol 50, etaj.

Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel, „Bayard”, din renumita fabrică de arme „Pieper-Bayard”. Această armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava stângă ohoko-bore și poate întrebuița atât pulbere neagră, cât și pulbere fără fum; Una carabină semi-automată de mare precizie Pieper cu tirul garantat precis; Un revolver automat; Un flacon „Thermos”, de 1 litru, care menține temperatura lichidului (cald sau rece) în timp de 48 de ore, cumpărate dela marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisu, furnizorul Curții Regale, calea Victoriei 44, Buc.

Una pendulă mare de perete, modernă de nuc, cu sunetul melodios. Un ceasornic-brățară de argint pentru damă. Una brățară de damă, aur 14 carate, marcată, formă modernă cu pietre. Un serviciu manicle, complet de argint cu cutie tapisată. Cumpărate dela ceasornicăria COLTEI, magazin de încredere, str. Colței 31.

15 flacoane a câte 1 kilo, apă de Colonia Camelia, puternic par-

fumată cu liliac, măgăritar, violette, zambile, heliotrop și Verveine, furnizate de renumita fabrică de parfumuri „Camelia”, A. S. Aftalion, str. General Florescu nr. 6, București.

Una sobă fabrica „Matador” ultima perfecție.

Jumătate garnitură mobilă de bambu, pentru salon, compusă din: Una canapea, două fotolii și patru scaune elegant tapitate; Un elegant birou de stejar pentru damă; O oglindă venețiană de cristal; Una etajeră de bambu; Un cuier de bambu cu oglindă de cristal pentru antreu, toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobile Marco Dattelkremer, str. Carol 62, Buc.

Sease perechi ghete pentru dame sau bărbați, lucrate într-unul din cele mai luxoase ateliere de încălțăminte din Capitală, și anume dela moderna pielărie la „Cocos”, Stelian L. Georgescu-Cocos, Calea Moșilor 84. Aceste ghete se vor efectua după măsură, trimisă de câștigător, administrației ziarului nostru

2 noptiere de mahon, în formă de dulăpior, fiecare având câte o placă de marmură.

5 ceasornice de argint pentru bășucuri având inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice pentru birou cu pedestal de cristal, tot cu aceeași inscripție, 5 ceasornice de perete frumos pictate, se întorc la 8 zile, tot inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice-nichel, având și aparat Pres-Papier.

Una mașină de cusut, marca „Excella”.

5 asortimente complete din produsele cosmetice „Flora”, compuse din: cremă Flora, 1 cutie pudră Flora, 1 Săpun Flora, 1 sticlă Capilogen Flora, 1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte de crin Flora, 1 săpun de lapte de crin 1 apă de gură Bucol, 1 pastă de dinți.

1 pereche vase de sticlă pentru flori, frumos pictate.

2 cămăși țărănești de noapte pentru bărbați, lucrate din pânză de casă, cu arnici roșii.

Un vas de majolică pentru flori, montat pe un ghigori.

1 vas pentru flori pictat și aurit.

4 Splendide sacheuri pentru dame.

Două candelabre de bronz, o adevărată podoabă a casei.

Una pereche ghete pentru damă.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din „Memoriile Regelui Carol” tipărit anume pentru abonați

Notăți bine: dând aceste mari premii de valoare abonamentele sunt reduse la 18 lei pe an; 9.15 pe 6 luni; 4.65 pe 3 luni

Pentru concurența la premile de mai sus, abonații pe un an primesc: 30 bonuri, cei pe 6 luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare. Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuițează locasatori

Plata abonamentelor se face direct la Casa administrației ziarului, prin mandat poștal sau la porocană